

СХВАЛЕНО
Вченою радою університету
протокол № 4
від 07.12. 2023 року

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом в.о. ректора
університету
від 07.12. 2023 р. № 227-1

ПОЛОЖЕННЯ
про дуальну форму здобуття вищої освіти
у Кременчуцькому національному університеті
імені Михайла Остроградського

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Це Положення визначає порядок здобуття вищої освіти за дуальною формою в Кременчуцькому національному університеті імені Михайла Остроградського (далі – Університет).

1.2 Дуальна форма здобуття вищої освіти — це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання в Університеті з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях (далі — роботодавці) для оволодіння програмними результатами, поглиблення практичних умінь і навичок та набуття певної кваліфікації на основі договору. Дуальна форма є одним зі способів здобуття освіти здобувачами денної форми здобуття вищої освіти.

1.3 Мета впровадження дуальної форми здобуття вищої освіти – підвищення якості професійної підготовки здобувачів освіти.

Основними завданнями навчання за дуальною формою є:

- зміцнення та удосконалення практичної складової освітнього процесу із збереженням достатнього рівня теоретичної підготовки;
- забезпечення взаємозв'язку, взаємопроникнення та взаємовпливу різних систем (наука і освіта, наука і виробництво чи громадський сектор) для впровадження важливих змін, спрямованих на підвищення якості освіти;
- підвищення якості підготовки фахівців відповідно до реальних вимог ринку праці та забезпечення національної економіки кваліфікованими фахівцями;
- посилення ролі роботодавців та фахових об'єднань у системі підготовки кваліфікованих кадрів від формування змісту освітніх програм до оцінювання результатів навчання;
- модернізація змісту освіти з метою приведення його до відповідності сучасному змісту професійної діяльності;
- підвищення рівня конкурентоздатності випускників Університету в умовах глобалізації та сприяння росту рівня зайнятості молоді;
- скорочення періоду адаптації випускників до професійної діяльності;

- підвищення мотивації здобувачів освіти до навчання.

1.4 Дуальна форма передбачає часткове перенесення процесу формування програмних компетентностей і результатів навчання в умови професійної практичної діяльності. При цьому частина обсягу освітньої діяльності замість аудиторної та самостійної роботи виконується у формі навчання на робочому місці (робочих місцях) з відповідним перерозподілом навчального навантаження здобувача освіти в межах освітніх компонентів.

1.5 Навчання на робочому місці (робочих місцях) здійснюється шляхом виконання трудових функцій відповідно до трудового договору. Виконання освітньої програми за дуальною формою може передбачати навчання здобувача зі зміною робочих місць у роботодавця або його навчання на робочих місцях у кількох роботодавців.

1.6 Положення розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про фахову передвищу освіту», Кодексу законів про працю, Положення про дуальну форму здобуття фахової передвищої та вищої освіти (наказ МОН України від 13 квітня 2023 року № 426).

1.7 У цьому Положенні терміни вжито у такому значенні:

Координатор від Університету – посадова особа, яка відповідає за організацію навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти та призначається ректором.

Координатор від роботодавця – призначений роботодавцем працівник, який забезпечує взаємодію між роботодавцем та Університетом, виконання роботодавцем взятих зобов'язань, організаційний супровід навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти.

Куратор дуального навчання – науково-педагогічний працівник Університету, який контролює виконання індивідуального навчального плану дуального навчання та програми практичного навчання на робочому місці за дуальною формою здобуття вищої освіти та призначається розпорядженням декана факультету (директора інституту).

Навчання за дуальною формою – це форма здобуття вищої освіти для здобувачів вищої освіти денної форми, що здійснюється на основі встановлення рівноправного партнерства Університету та роботодавця, що володіє ресурсами, необхідними для здійснення практичного навчання здобувачів на робочому місці в поєднанні з виконанням посадових обов'язків відповідно до трудового договору, з метою набуття останніми досвіду практичного застосування компетентностей та їх адаптації в умовах реальної професійної діяльності.

Наставник дуального навчання – призначений роботодавцем працівник, який допомагає реалізовувати індивідуальний навчальний план здобувача освіти на робочому місці відповідно до програми практичного навчання на робочому місці.

Інші терміни вжито у значеннях, визначених Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», Кодексом законів

про працю України, Положенням про дуальну форму здобуття фахової передвищої та вищої освіти (наказ МОН України від 13 квітня 2023 року № 426) та іншими нормативно-правовими актами, які регулюють відносини у сферах освіти та праці.

2. ПЛАНУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

2.1 Університет є надавачем освітньої послуги і в повному обсязі є відповідальним за реалізацію освітньої програми за дуальною формою та якість вищої освіти. Роботодавець є відповідальним за організацію навчання на робочому місці (робочих місцях) відповідно до договору між Університетом і роботодавцем та, в разі укладання, договору між Університетом, роботодавцем і здобувачем.

2.2 Освітня діяльність за дуальною формою здобуття вищої освіти здійснюється в межах ліцензій Університету на провадження освітньої діяльності за рівнями вищої освіти та/або освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

2.3 Для реалізації освітньої програми за дуальною формою відповідними структурними підрозділами Університету розробляються:

- окремий навчальний план, що охоплює весь період реалізації освітньої програми і має відповідати вимогам щодо забезпечення тривалості практичного навчання, передбаченим для дуальної форми здобуття освіти;
- графік освітнього процесу, що передбачає чергування періодів навчання в закладі освіти і на робочому місці;
- відповідне методичне забезпечення освітніх компонентів.

2.4 Особливості організації навчання за дуальною формою відображаються у:

1) навчальному плані для дуальної форми:

- як зміна розподілу загального обсягу кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) за формами організації освітнього процесу (співвідношення аудиторного та/або позааудиторного навчального навантаження).

- як зміна розподілу частин самостійної роботи, яка відводиться на виконання навчальних доручень, що реалізується науково-педагогічними працівниками Університету (але не менше однієї третьої від загального обсягу самостійної роботи освітнього компоненту).

- шляхом введення освітніх компонентів (дисциплін, практик, курсових робіт/проектів тощо), пов'язаних з особливостями діяльності роботодавця і виконанням трудових обов'язків на робочому місці, або додаткової практичної підготовки до частини навчального плану, що формується за вибором здобувача;

2) програмах дисциплін — як посилення практичної спрямованості змісту, збільшення обсягу практичних і лабораторних занять, що можуть проводитися

викладачами Університету на робочому місці у роботодавця, частки завдань практичного характеру, що виконуються самостійно, тощо.

2.5 Час практичного навчання на робочих місцях обліковується у кредитах ЄКТС і має становити від 25 до 60 відсотків від загального обсягу, передбаченого навчальним планом, що складається для організації навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти. Цей час може включати освітні компоненти або складові освітніх компонентів, що реалізуються за такими формами організації освітнього процесу:

- практична підготовка;
- самостійна робота;
- навчальні заняття за умови проведення занять науково-педагогічними працівниками Університету на робочому місці у роботодавця.

2.6 Здобуття освіти за дуальною формою організовується для спеціально сформованих груп або окремих здобувачів з метою забезпечення їх індивідуальної освітньої траєкторії. За наявності розгалужених мереж роботодавців-партнерів рекомендується узгоджувати графіки освітнього процесу таким чином, щоб забезпечити формування груп здобувачів освіти, які навчаються за дуальною формою.

2.7 Поділ загального часу навчання на періоди навчання, що відбуваються в Університеті та на робочому місці, може передбачати:

- кілька годин впродовж дня навчання відбувається в Університеті, решта – на робочому місці у роботодавця (модель поділеного дня);
- кілька днів впродовж тижня навчання відбувається в Університеті, решта днів тижня – на робочому місці (модель поділеного тижня);
- чергування періодів навчання в Університеті та у роботодавця, коли один період передбачає один чи декілька тижнів, місяців, семестр (блочна модель);
- часткова модель: частина навчання на робочому місці покривається за рахунок навчання у навчальних центрах;
- поєднання моделей;
- інші моделі, затверджені в установленому порядку.

2.8 На основі навчального плану для дуальної форми складається індивідуальний навчальний план здобувача освіти.

2.9 Контроль виконання індивідуального навчального плану та оцінювання результатів навчання осіб, які здобувають освіту за дуальною формою, здійснюють Університет спільно з роботодавцем відповідно до Положення про організацію освітнього процесу, Порядку складання індивідуального навчального плану здобувача, додатків до Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти та вимог освітньої програми.

2.10 Атестація осіб, які здобувають вищу освіту за дуальною формою, здійснюється відповідно до вимог освітньої програми.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

3.1 Навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти може здійснюватися після переходу особи, яка навчається за денною формою здобуття освіти, на навчання за дуальною формою з відповідним навчальним планом. У разі невиконання встановленого обсягу практичного навчання здобувач освіти може продовжити навчання за навчальним планом для денної форми здобуття вищої освіти, що не є його переведенням на іншу форму здобуття освіти.

3.2 Питання організації дуальної форми здобуття вищої освіти на робочих місцях для здобувачів, в тому числі для осіб з особливими освітніми потребами, вирішуються в порядку, встановленому законодавством у сфері освіти, а також трудовим законодавством - Кодексом законів про працю, Законом України "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні", Законом України «Про відпустки», Законом України «Про охорону праці» та іншими актами законодавства України.

3.3 Функції наставника та координатора від роботодавця в реалізації дуальної форми здобуття вищої освіти визначаються у договорі.

3.4 Питання оплати праці та трудових обов'язків науково-педагогічних працівників Університету, призначених кураторами, координаторами від Університету, і працівників, призначених наставниками, координаторами від роботодавців, вирішуються в порядку, встановленому законодавством.

3.5 Університет приймає рішення про впровадження дуальної форми здобуття вищої освіти на основі досліджень ринку праці та визначає перелік освітніх програм, за якими навчання за дуальною формою є доцільним.

3.6 Ініціювати організацію здобуття вищої освіти за дуальною формою та сприяти встановленню співпраці між Університетом і роботодавцем для організації навчання за дуальною формою можуть роботодавці та здобувачі вищої освіти.

3.7 Для організації здобуття вищої освіти за дуальною формою залучаються роботодавці, діяльність яких відповідає профілю відповідних освітніх програм і які можуть забезпечити практичне навчання на робочих місцях для здобувачів освіти.

3.8 Діяльність роботодавця щодо організації практичного навчання здобувача освіти на робочому місці під час здобуття вищої освіти за дуальною формою не потребує ліцензування.

3.9 Підготовка здобувачів освіти за дуальною формою здобуття освіти передбачає встановлення рівноправного партнерства Університету, роботодавця й здобувачів освіти з метою набуття здобувачами освіти досвіду практичного застосування компетентностей та їх адаптації в умовах професійної діяльності.

3.10 Університет відповідає за реалізацією освітньої програми в повному обсязі. Роботодавець, що є партнером організації дуальної форми здобуття вищої освіти, відповідає за реалізацію програми навчання на робочих місцях, визначеної у договорі.

3.11 Дуальна форма вищої освіти призначена для здобувачів, які навчаються

за денною формою та виявили особисте бажання, а також пройшли відбір у суб'єкта господарювання. Здобувачі освіти першого (бакалаврського) рівня можуть перейти на дуальну форму здобуття освіти починаючи з другого курсу.

3.12 Процедуру відбору здобувачів освіти для здобуття вищої освіти за дуальною формою реалізують роботодавці спільно із Університетом.

3.13 Індивідуальний навчальний план за дуальною формою здобуття вищої освіти розробляється випусковою кафедрою й погоджується із роботодавцем та має забезпечити реалізацію освітньої програми у частині передбаченої у ній дуальної форми здобуття вищої освіти. Індивідуальний навчальний план має відображати освітні компоненти, які мають бути опановані здобувачами освіти на робочих місцях, перелік тем (завдань), які підлягають вивченню на робочому місці.

3.14 Інформація про здобуття вищої освіти за дуальною формою відображається в документах про освіту (додаток до диплому).

3.15 Інші питання, пов'язані з організацією дуальної форми здобуття вищої освіти, визначає Університет у частині, що не суперечить вимогам законодавства.

4. ПОРЯДОК ЗАРАХУВАННЯ НА ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ

4.1 Підставою для організації здобуття освіти за дуальною формою є заява здобувача освіти денної форми або, у разі недосягнення повноліття, заява одного з батьків чи інших законних представників, успішне проходження здобувачем освіти процедури відбору, яку реалізують роботодавці спільно із Університетом, та підписання тристороннього договору і трудової угоди.

4.2 Після підтвердження наміру від роботодавця щодо організації здобуття освіти за дуальною формою з конкретним здобувачем освіти, Університет готує тристоронній договір про дуальну форму здобуття освіти і спільно із роботодавцем розробляє та погоджує індивідуальний навчальний план. Якщо роботодавець, з яким укладено тристоронній договір, не має потужностей, щоб забезпечити виконання частини навчального плану щодо навчання на робочому місці в повному обсязі, Університет та роботодавець можуть домовитись про співпрацю із іншими роботодавцями чи навчальними центрами для забезпечення здобувачеві освіти умов для виконання освітньої програми та індивідуального плану.

4.3 Укладання тристороннього договору про дуальну форму здобуття освіти передбачає можливість укладання із здобувачем освіти трудового договору.

4.4 Переведення здобувачів освіти на дуальну форму здобуття освіти здійснюється до початку навчального семестру або протягом 30 календарних днів від його початку (зразок додається), за наказом ректора.

4.5 У разі переведення здобувача освіти на здобуття вищої освіти за дуальною формою чи передчасного припинення дії договору про дуальну форму здобуття вищої освіти за здобувачем освіти зберігається джерело фінансування освітньої послуги (бюджет, контракт за власні кошти, контракт за кошти третьої

особи).

5.6 У разі переведення здобувача освіти, що навчається за кошти державного бюджету, на здобуття освіти за дуальною формою чи передчасного припинення дії договору про дуальну форму здобуття вищої освіти за здобувачем освіти зберігається право на отримання стипендії та інших соціальних гарантій згідно з чинним законодавством.

5 ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

5.1 Університет призначає координатора дуального навчання та кураторів дуального навчання від Університету для кожної спеціальності (освітньої програми) для забезпечення організації навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти та ефективної комунікації між всіма зацікавленими сторонами.

5.2 Координатор від Університету:

- організовує пошук та попередній відбір роботодавців, діяльність яких відповідає профілю відповідних освітніх програм і може забезпечити формування програмних результатів навчання;

- ініціює та реалізує переговорний процес з роботодавцями щодо спільного впровадження дуальної форми здобуття освіти;

- готує та узгоджує двосторонні договори про співпрацю з суб'єктами господарювання щодо партнерства в організації здобуття освіти за дуальною формою;

- проводить інформаційну роз'яснювальну роботу серед здобувачів освіти щодо особливостей та переваг здобуття освіти за дуальною формою;

координує організацію відбору здобувачів освіти, що бажають перейти на дуальну форму здобуття освіти та погоджує їх персональний склад з роботодавцями;

- організовує обговорення із роботодавцями змісту відповідних освітніх програм на предмет відповідності професійним стандартам та вимогам до компетентностей майбутніх фахівців;

- ініціює та контролює створення індивідуальних навчальних планів;

готує та погоджує з усіма сторонами договори про дуальну форму здобуття освіти;

- забезпечує неперервну комунікацію між усіма сторонами для усунення можливих недоліків в організації навчання та вирішення поточних проблем, що можуть виникати;

- координує роботу кураторів дуального навчання;

- бере участь в аналізі результатів та якості навчання за дуальною формою здобуття освіти і вносить пропозиції своєму керівництву щодо її поліпшення.

5.3 Куратор дуального навчання:

- формує індивідуальні навчальні плани, враховуючи потреби роботодавця;

- забезпечує поточний контроль за виконанням індивідуального навчального плану;

- підтримує постійну комунікацію із здобувачем освіти та представниками

роботодавця (зокрема, наставником дуального навчання) з метою вчасного вирішення поточних питань та забезпечення виконання освітньої програми в повному обсязі;

- контролює проведення позапланового інструктажу здобувачів освіти з безпеки життєдіяльності в разі переходу на навчання за дуальною формою;

- за потреби ініціює внесення змін до індивідуального навчального плану в процесі навчання за дуальною формою здобуття освіти.

5.4 Університет за потреби надає своєчасну методичну допомогу з організації навчання на робочих місцях співробітникам роботодавця, задіяних в організації навчання за дуальною формою.

5.5 Університет може звертатися до роботодавців із запитом щодо стажування в його підрозділах науково-педагогічних та педагогічних працівників.

5.6 Для контролю якості навчання Університет має проводити регулярні зустрічі зі роботодавцями (не рідше одного разу на рік) та забезпечити зворотній зв'язок від здобувачів освіти за участі куратора про відповідність теоретичної та практичної частин програми навчання на робочих місцях.

5.7 Університет забезпечує можливість проведення спільного оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за дуальною формою здобуття вищої освіти за участі представників відповідних роботодавців.

5.8 Роботодавець:

- може звертатися до Університету з ініціативою щодо впровадження дуальної форми здобуття вищої освіти;

- може вносити пропозиції щодо зміни змісту освітніх програм та оновлення навчальних планів, ініціювати створення нових освітніх програм у порядку, визначеному законодавством;

- призначає координатора дуального навчання від роботодавця для забезпечення організаційно-методичного супроводу навчання за дуальною формою здобуття освіти та ефективної комунікації із Університетом;

- призначає здобувачеві освіти наставника дуального навчання з найбільш досвідчених кваліфікованих фахівців;

проводить необхідні інструктажі з техніки безпеки та охорони праці здобувачів освіти на виробництві;

- контролює забезпечення здобувачів освіти необхідними предметами та засобами праці;

- створює умови для підвищення професійного рівня працівників, які здійснюють навчання здобувачів освіти на робочому місці (наставників);

- організовує погодження тристоронніх договорів про дуальну форму здобуття освіти та відповідні індивідуальні навчальні плани;

5.9 Координатор дуального навчання від роботодавця:

- відповідає за співпрацю із Університетом з питань узгодження (створення, перегляду та удосконалення) освітньої програми, за якою навчатимуть за дуальною формою здобуття освіти та індивідуальних навчальних планів;

- бере участь у відборі здобувачів освіти, що бажають перейти на дуальну

форму здобуття освіти за відповідними освітніми програмами;

- супроводжує реалізацію практичної складової дуальної освіти на робочому місці відповідно до вимог освітньої програми та індивідуального навчального плану;

- забезпечує неперервну комунікацію із Університетом;

- здійснює контроль за розподілом та своєчасним переміщенням здобувачів освіти у структурних підрозділах роботодавця;

бере участь в аналізі результатів та якості навчання за дуальною формою здобуття освіти і вносить пропозиції своєму керівництву щодо її поліпшення.

5.10 Наставник дуального навчання:

- здійснює керівництво навчанням здобувачів освіти у відповідності до програми практичного навчання на робочому місці та індивідуального навчального плану;

- сприяє адаптації здобувача освіти до робочого місця;

- бере участь у оцінюванні результатів навчання здобувачів освіти за дуальною формою спільно з уповноваженими представниками Університету;

- може проходити спеціальну методичну підготовку щодо здійснення керівництва навчанням здобувачів освіти на робочих місця, в тому числі на базі Університету.

5.11 Роботодавець може надавати можливість стажування на виробництві педагогічним та науково-педагогічним працівникам Університету.

5.12 Роботодавець може пропонувати здобувачам освіти за дуальною формою укладання/продовження трудового договору після завершення навчання.

6. СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ ТА АТЕСТАЦІЯ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

6.1 Заходи семестрового контролю (передбачені індивідуальним навчальним планом здобувача освіти) проходять в Університеті відповідно до графіка освітнього процесу. Оцінювання практичного опанування у роботодавця має бути невід'ємною складовою семестрової оцінки вивчення освітнього компонента.

6.2 Атестація здобувачів освіти за дуальною формою відбувається в Університеті із залученням представників роботодавця.

7. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Фінансування навчання за дуальною формою здійснюють коштом державного бюджету, коштом юридичних (фізичних) осіб, коштом роботодавців та інших джерел, не заборонених законодавством.